

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.— cr.
 " " " " 1/2 anu . . . 2 " 50 "
 " " " " " 1/2 " 3 " 50 "

Pretiuu insertiuniloru:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintiele sè se adreseze Redactiunei
 dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la
 institutu pedagogic-teologicu, éra banii la
 secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
 din Aradu.

Andrei Papp.

In 26 a lunei curente, pe la órele 12 din di, dupa lungi si grele suferintie, a incetatu din viétia Preacuviosulu Archimandritu Andrei Papp, vicariulu prea stimatu si iubitu alu consistoriului romanu ortodocsu din Oradea-mare!

In persón'a regretatulu Archimandritu Andrei, dieces'a a pierdutu pe celu mai sinceru si devotatu fu alu ei, éra clerulu diecesanu a pierdutu pe dignitariulu stimatu prin blandeti'a, dreptatea si amabilitatea sa!

Solenitatea funebrala va avé locu luni in 29. Maiu st. v.

Fia-i tierin'a usióra si aminterea vecinica!

NB. Lipsindu-ne pentru acuma datele trebuitóre, asupra vietii defunctulu Archimandritu ne simtimu detori a reveni in unulu din numerii viitori.

Sinodulu eparchialu aradanu.

(Continuare si fine.).

Siedinti'a din 28. Aprile. Se presentéza petitiunile comiteteloru parochiale din Cilu si Robogani pentru ajutóre de bani pe séma bisericiloru parochiale din respectivele comune. Petitiunile se transpunu pentru opinare la comisiunea petitionaria.

Se presentéza rugarea preotulu si invetiatoriu in Micalaca Ioanu Ciora, pentru a-i-se acordá dreptulu d'a competí pentru parochiele de clas'a prima si fora calificatiunea pretinsa de 8 clase gimnasiale. Cererea se transpune la comisiunea organizatóre.

Dr. Nicolau Oncu, in vederea stagnarei ce suferu organismulu nostru bisericescu in functiunea sa pentru netienerea congresulu natiunалу bisericescu de

atáta timpu si neregulat'a tieneru a consistoriului metropolitanu, face propunerea, ca pentru delaturarea acestui reu, sè se esmita cátu mai curundu o deputatiune de trei membri din sinulu sinodulu, cari intruniti cu deputatiunea alésa dejá si din partea sinodulu din Caransebesiu, sè se presenteze la Inaltu Preasantitulu nostru parinte Metropolitu in Sibiu, si consultandu cu Inaltu acelasi, despre cauzele reulu, se iee tóte mesurile possibile pentru delaturarea lui, si la proxima sessiune sinodala se reporteze despre rezultatulu esmisiunei loru.

Pentru acoperirea speseloru retribuinde deputatiunei, dupa normativulu sinodalu sè se faca provisiune in bugetu, avendu acelea a fi eliberate prin Consistoriu. Sinodulu primesce propunerea deputatulu Dr. Oncu. si in deputatiune alege pre Iosifu Belesiu, Dr. Paulu Vasiciu si Nicolau Zigre.

Fiindu la ordine reportulu comisiunei bisericesci, Alessiu Popovicu reportorulu comisiunei, cu privire la cererea credintiosiloru din Ohab'a-forgaciu, pentru indeplinirea parochiei a 2-a de acolo, face propunerea, si sinodulu recomanda atentiunei Veneratulu Consistoriu, cererea credintiosiloru din Ohab'a-forgaciu.

Siedinti'a se suspinde, pentru a se continuá dupa mediadi la 4 óre.

Petitiunea preotulu Nicolau Popovicu din Girisiu, pentru a fi repusu in parochi'a de acolo, la propunerea comisiunei pentru petitiuni, se transpune consistoriului din Oradea-mare pentru resolvire.

Cererea comunei bisericesci Chisdi'a pentru unu ajutoriu pecuniaru la zidirea bisericiei de acolo, se recomanda consistoriului pentru luarea in consideratiune.

Rugarea preotulu Ioanu Corbutiu din Ceica-magiara, pentru unu ajutoriu de bani din cutareva fondu eparchialu se transpune la administratiunea fondulu preotiescu la carui competintia apartiene.

Petitiunea reuniunei invetiatoriloru din dieces'a Aradulu: a) pentru ca invetiatorii nostri confessiu-nali se fie scutiti de obligamentulu de a solví competintiele de bani pe sém'a fondulu ragnicolaru, b) pentru inactivarea fondulu de pensiumi invetiatorescu

confessionalu, c) pentru infintiarea de fonduri scolare in fiecare comuna si unu fondu scolaru diecesanu in favórea carui'a sè se cedeze jumetate din venitul sesiuniloru parochiale, si d) pentru luarea unoru dispusetiuni intru interesulu invetiamentului, — fiindu examinata de comisiunea petitionaria, pe temeiulu opiniunei date de acésta comisiune, sinodulu considera de resolvita partea rogarii privitóre la fondulu de pensiuini, fiindu cestiunea acést'a deja pusa pe calea solutiunei, ér cererea not. b) de a cede pe jumetate din venitul sesiuniloru parochiale pentru unu fondu scolaru diecesanu proiectatu, nu o póte incuviintiá, deórece asupr'a sesiuniloru parochiali vacante, inca in anulu trecutu s'a dispusu a se redá fondului preotiescu care si este menitiunea lor, ér in fine, partea referitoria la infintiarea fonduriloru scolare in fiecare comuna, si luarea unoru dispusetiuni in interesulu administrarii invetiamentului, se recomanda in atentiunea cansistoriului eparehialu.

Rogarea sinodului parochialu din Jadani, pentru ca comun'a bisericésca de acolo se fie scutita de solvirea sumei de 12 fl. v. a. pentru fondulu de pensiuini regnicolaru, fiindu cestiunea pausa pe calea resolvirei, rogarea se restituie sinodului petitiunatoriu.

Petitiunea familiei Nicóra, pentru desdaunarea speselor facute de fericitul Moise Nicóra la infintiarea episcopiei romane din Aradu, la propunerea comisiunei se transpune consistoriului diecesanu din Aradu, ca se studieze caus'a acést'a, si la sesiunea venitória se reporteze in detaiu cà a) cu câtu ar fi dieces'a moralmente deobligata la desdaunarea ceruta? b) câti bani s'au incassatu cu colect'a spre acestu scopu? c) câta suma ar' face acea desdaunare? si daca dieces'a s'ar dechiará de deobligata, de unde si cum s'ar poté acoperi?

Suplic'a comitetului parochialu din Cilu pentru unu ajutoriu de bani, se transpune consistoriului pentru luare in consideratiune.

Petitiunea lui Elia Moga, pentru unu ajutoriu posibilu pe sém'a bisericeii din Rabagani, se recomanda apreciarei consistoriului din Oradea-mare.

Urmandu la ordine reportulu comisiunei pentru socotile fonduriloru comune, partea reportului epitropiei, despre activitatea ei pe anulu trecutu, la propunerea comisiunei, facuta prin reportorulu Nicolau Zigre, se ie la cunoscentia pe langa urmatórele:

a) pentru complanarea si respective licuidare pretensiunei de 65,621 fl. 29 cr. ca desdaunare facia de erariu, si érasu din contra a erariului de 30,319 fl. 39 cr. facia de fondurile nóstre comune, se astépta resolutiunea Congresuluiu competentu in acésta cauza.

b) Se indruma epitropi'a fonduriloru comune, ca in privinti'a incassarii pretensiuniloru dubióse comune cu serbii, care stau inca sub administratiunea serbéscu din Carloveti, sè se confórme conclusului sinodalu din anulu trecutu nr. 186. p. 2.

c) Consistoriulu gr. or. din Aradu se indruma de nou, conformu concluselor sinodali precedente, ca detori'a de 1264 fl. 48 cr. primita pre partea fon-

dului instructu diecesanu, se o restituie la epitropia in bani numerari si nu in obligatiuni private.

d) Cu privire la revisiunea socotiloru epitropiei sè se aléga o delegatiune de 2 membri.

In legatura cu liter'a d) sub numerulu precedente, sinodulu alege de membri in delegatiunea pentru censurarea socotiloru epitropiei pe dnii: Davidu Nicóra si Mihaiu Veliciu.

In firulu socotiloru anuali ale epitropiei s'a constatatu: cumca in singuratecile fonduri, din interesele anuali s'au facutu urmatórele perceptiuni efective si anume:

1. Fondulu bisericescu:

a) competinti'a anuala	26138 fl. 29 cr.
b) perceptiuni	28570 „ 18 „
c) erogatiuni	19070 „ 79 „

2. Fondulu scolaru:

a) comperinti'a anuala	4736 fl. 08 cr.
b) perceptiuni	5325 „ 50 „
c) erogatiuni	5081 „ 18½ „

3. Fondulu de pensiuini:

a) competinti'a anuala	1634 fl. 69 cr.
b) perceptiuni	1445 fl. 84 cr.
c) erogatiuni	277 „ 93 „

4. Fondulu „Balla“:

a) competinti'a anuala	913 fl. 59 cr.
b) perceptiuni	1034 „ 53 „
c) erogatiuni	803 „ 55 „

5. Fondulu convictualu aradanu:

a) competinti'a anuala	452 fl. 18 cr.
b) perceptiuni	532 „ 69 „
c) erogatiuni	54 „ 49 „

6. Fondulu seminariulu „Raiaeciei“:

a) competinti'a anuala	179 fl. 29 cr.
b) perceptiuni	151 „ 79 „
c) erogatiuni	25 „ 53 „

Din cele premise se constata cumca in decursulu anului 1877.

1. fondulu bisericescu a crescutu cu	7144 fl. 19 cr.
2. fondulu scolaru a scadiutu cu	345 „ 10½ „
3. fondulu pensionalu a crescutu cu	1356 „ 76 „
4. fondulu „Balla“ a crescutu cu	111 „ 04 „
5. fondulu convictuala aradanu a crescutu cu	397 „ 69 „
6. fondulu seminariulu Raiaeciei a crescutu cu	153 „ 76 „

In urma se observa cumca scadiamentulu la fondulu scolare provine de acolo, cà in anulu 1877. s'a escontentatu din venitul acestui fondu restanti'a com-

petintieloru profesoriloru de la institutul pedagogicu de 1400 fl. v. a. remasa din anulu precedentu. Sinodulu lasa ca constatarea cifreloru espuse se o faca delegatiunea micsta a sinódeloru de Aradu si Caransebesiu, alésa in sesiunea presenta.

In firulu revisiunei socotiloru se constata, cumca unii detorasi, sunt in restantia cu interesele câte de pe 3—4 ani, si cumca formulariele presinte de socoti nu sunt destulu de practice si corespundietórie; in urmarea acést'a, la propunerea comisiunei, sinodulu enuncia prin concludu:

a) Epitropi'a fonduriloru se indruma a efectui cu tóta rigórea concludulu seu de sub nrulu 247 an. trecut in privinti'a incassarii restantieloru, avendu a reportá despre resultatu in specialu la sesiunea sinodala din anulu venitoriu. Ér pentru venitoriu epitropi'a se nu mai sufera restantie pe timpu peste doi ani neinprocesuate.

b) Se recomanda epitropiei provisoria, ca pe anulu venitoriu se introduca nesmintitu formulare de socoti mai simple si mai corespundietórie.

Comitetulu fundatiunei Gozsdu, pentru de a poté refuí alta detoria privata, cere unu imprumutu de 20,000 fl. v. a. pe partea fundatiunei pe pemnu de mana, adeca pe 10 actiuni de la cass'a de pastrare I. pestana pe langa 7½ percente. La propunerea comisiunei, sinodulu incuviintiéza cererea comitetului administrativu alu fundatiunei Gozsdu, si se aviséza epitropi'a fonduriloru comune a acordá pe partea acelei fundatiuni imprumutulu cerutu de 20,000 fl. pe langa pemnorarea aloru 10. actiuni de la prim'a cassa de pastrare pestana, si respective pe langa garanti'a provediuta in regulamente si conclusele sinodali astfelii, ca pemnorarea acestoru 10 actiuni, se servéscu de pemnu si la detori'a de mai nainte de 50,000 fl. si vice-versa.

Cu privire la propunerea epitropiei pentru aplicarea de cassariu si a altui individu, carele nu face parte in epitropia, sinodulu incuviintiéza propunerea epitropiei, pentru a se alege de cassariu si altu individu, care nu ar fí membru epitropiei, inse numai pe langa unu onorariu anualu de 200 fl. ca pana aci.

Éra Prea Santiei Sale Domnului Episcopu, pentru cà a binevoitu a provedé gratuitu interimalmintu afacerile cassariatului, din partea sinodului i-se esprima recunoscintia caldurósa.

Cu privire la acordarea imprumuturiloru private la propunerea comisiunei, sinodulu incuviintiéza, ca pe viitoriu, epitropi'a provisoria se acórdé imprumuturi private numai de la 300 fl. pana la 20,000 fl. cu abatere de la dispusetiunea precedentu in acestu meritu.

Concludulu epitropiei provisorie, prin care a enunciatu ca debitoriloru neglígenti intru raspunderea intereseloru precum si a acelora, ale caroru realitati ipotecarie nu ar fí in supra abundantia, se li se faca abdicere particulara, din partea sinodului se incuviintiéza.

Se votéza bugetulu epitropiei fonduriloru comune pe anulu 1878. in sum'a de 4430 fl.

Fondulu comuneloru mestecate, manipulatulu la epitropi'a fonduriloru comune a avutu in anulu 1878.

. . . . .	perceptiuni	. 1050 fi 51 cr.
. . . . .	erogatiuni	. 465 fi — cr.

prin urmare a crescutu cu 585 fi 50 cr. La propunerea comisiunei, sinodulu ia la cunoscintia, cumca fondulu comuneloru mestecate, manipulatulu la epitropi'a fonduriloru comune, la finea anului 1877 a facutu 11597 64 cr. v. a.

Cu acéstea siedinti'a se ridica, si cea prossima se anuncia pe dominétia la 9 óre.

Siedictia din 29 aprilie. Deputatulu Petru Chirilescu, din incredintiarea preotiloru din tractulu Chisineului indrépta catra presidiu urmatórea interpelatiune:

In Sinodulu eparchialu din anulu trecutulu sub Nr. 211, s'a adusu acelu concludulu, cà *norm'a stolara* sè se publice si sè se puna in aplicare dupa impregiurari, inse pana acuma vede semne de efeptuire numai in unele parti, deci se róga a fí chiarificatu pentru ce nu s'a introdusu acea norma in tóte partile?

Prea Santi'a Sa, Domnulu Episcopu respundendu: cà dupa-ce insusi concludulu sinodalu, pe care se baséza interpelantele, suna asia: ca „aplicarea normei stolare in genere sè se faca dupa putintia si dupa cum voru cere impregiurarile“ si dupa ce aplicarea ei, in multe parti a produsu in poporu resensu si chiar miscaminte serióse: asia dar acea norma s'a aplicatu numai acolo, unde au cerutu impregiurarile, ér in alte parti nu s'a potutu aplicá pana la alte timpuri mai bune, si la ocazioni mai potrivite. Interpelantele ié acestu respunsu la scire si se dechiara indestulatu cu elu.

Totu deputatulu Petru Chirilescu face presidiulu intrebarea, cà venindu-i la cunoscintia, cà protopresbíterii din alte tracte primescu câte 2 fl. in tacsu de la cununia, ér in birulu protopopescu câte unu sinicu de bucate in natura, pana candu densulu primescu pentru cununia numai câte 1 fl. si biru protopresbíteralu câte 2 fl. 10 cr. deci dorese a scí de unde vine diferinti'a? si in câtu primirea acést'a mai multa ar avé base legale, sè se aplice si la densulu. Fiindu caus'a acést'a pendinte la Consistoriulu aradanu, se reléga acolo resolvirea ei.

Urméza la ordinea dilei continuarea referadei comisiunei epitropesci cu referintia la bugetulu consistoriului din Aradu.

Sinodulu la propunerea comisiunei preliminaru pentru anulu 1878. urmatoriulu bugetu:

a)	salariulu referintelui senatului bisericescu	1200 fl. — cr.
b)	salariulu referintelui senatului epitropescu	1200 „ — „
c)	a secretariului pe 6 luni din anulu curinte	600 „ — „

d) aloru 2 profesori dela institutul teologic	2000 fl. — cr.
e) Directorelni salariulu anu- alu de 1200 fl. din care pe Sep- tembre-Decembre 1878.	500 " — "
f) arhivarinlui	500 " — "
g) fiscului consistorialu	200 " — "
h) fiscului onorariu	100 " — "
i) contribuire la remunerarea secretariului si arhivariului met- ropolitanu	600 " — "
j) spese de caletoria pentru asesorii consistoriului metropoli- tanu	400 " — "
l) cathichetului de la liceulu din Aradu	200 " — "
m) cathichetului din Temisióra	50 " — "
n) ajutore bisericeloru serace	400 " — "
o) salariulu aloru trei cance- listi	840 " — "
p) servitoriulu	200 " — "
r) pentru lemne	250 " — "
s) pentru tiparituri	500 " — "
t) recuisite de scrisu	200 " — "
u) spesele asesoriilor esmisi de consistoriu in cause bisericesci si epitropesci	400 " — "
v) pentru conservarea, asecu- rarea si contributiunea edificieloru diecesane	300 " — "
z) spese extraordinarie	200 " — "
sum'a	10.740 fl. — cr.

care suma se acopere :

a) din remasiti'a cassei la fi- nea anului 1877. cu	3107 fl. 60 cr.
b) din ajutoriu de statu	8550 " — "
sum'a	11.657 fl. 60 cr.
din care suma detragenduse spesele	10.740 " — "
resulta unu plusu de	—917 fl. 60 cr.

M. B. Stanescu propune unu ajutoriu de 50 fl. veduvei remase de Paulu Petrila. Sinodulu la propunerea deputatului Vincentiu Babesiu primesce ca se provéda in bugetu o suma de 200 fl. pentru scopuri de caritate crestinesca, deci si propunerea deputatului Stanescu se aviséza la consistoriu pentru considerare.

In urm'a conclusului acestui'a rubric'a speseloru sporindu-se cu 200 fl. plusulu se reduce la 717 fl. 60 cr.

Urméza bugetulu instructiunei din diecesa, carele la propunerea comisiunei se staveresce in urmatórele positiuni ;

a) salariulu aloru 4 profesori preparandiali a 1000 fl.	4000 fl. — cr.
b) in pensiunea directoriului Alesendru Gavr'a	800 " — "
c) profesorului de cantu si rituali	300 " — "

d) profesorului de economia	400 " — "
e) profesorului de caligrafia	300 " — "
f) profesorului de higiena	400 " — "
g) profesorului de music'a vocala, instrumentala	200 " — "
h) profesorului de gimnastica	200 " — "
i) salariulu referintelui sco- lariu	1200 " — "
j) pentru recuisite pe sém'a institutului	300 " — "
l) pentru edarea si premia- rea de carti scolastice	800 " — "
m) pentru 20 stingeni de lemne pe sém'a institutului	200 fl. — cr.
n) pe lumini si pe petroleu	60 " — "
o) servitoriloru si curatore- lui dela institutul pedagogico- teologicu	120 " — "
p) asigurarea si repararea edificiului institutului si contribu- tiunea	300 " — "
q) spesele fondului alumnealu	1500 " — "
r) stipendie	1126 " — "
s) inspectiunea scóleloru	1200 " — "
t) pentru esmisiuni in cause scolari	200 " — "
u) spese sinodali	1800 " — "
v) ajutorie invetiatoriloru se- raci si veduveloru loru	800 " — "
x) ajutoriu gimnasiului din Bradu	1000 " — "
y) spese congresuali	2800 " — "
sum'a;	20,006 fl. — cr.

M. B. Stanescu propune, ca pentru premiarea eleviloru din scolele poporale, se se prelimineze 200 fl. pentru consistoriulu din Aradu. Se primesce, ér esecutarea se incredintiéza consistoriulu din Aradu.

Urméza referad'a comisiunei epitropesci asupra reportului senatului epitropescu de la consistoriulu Oradei-mari.

Siedinti'a din 29. Aprile. Dupa deschiderea siedintiei, urmata la 3 óre dupa médiadi se continua reportorul epitropiei consistoriului din Oradea-mare, din carele relativu la raticuiniulu prezentatu de acestu consistoriu pe anulu espiratu 1877. resulta, ca perceptiunile facu sum'a de . . . . . 8879 fl. 07 cr. ér erogatiunile . . . . . 7116 fl. 59 cr.

prin urmare restulu de cassa cu fi-
nea anului 1877. face sum'a de . . . . . 1763 fl. 48 cr.

In urm'a propunerii facute din partea comisiunei epitropesci, sinodulu apróba acestu raticuini, si prin acést'a dá epitropiei consistoriului din Oradea-mare absolutoriulu cuvenitu.

Purcediendu la desbaterea proiectulu de bugetu pentru esercitiulu anului 1878,, pe sém'a consistoriului eparchialu romanu gr. or. din Oradea-mare, dupa ascultarea comisiunei epitropesci, sinodulu stabilesce bugetulu pentru esercitiulu anului 1878. in urmatórele :

1. Presiedintelui consistorialu .	2400 fl. — cr.
2. Referintelui scolaru . . .	1200 " — "
3. Secretariului consistorialu .	1200 " — "
4. Fiscului consistorialu . . .	200 " — "
5. Cancelistului consistorialu .	300 " — "
6. Arend'a pentru localitatea consistoriala	600 " — "
7. Pentru servitoriulu de can- celaria	180 " — "
8. Lemne de incalditu	60 " — "
9. Tiparituri	200 " — "
10. Recusite de cancelaria . . .	60 " — "
11. Luminarea	20 " — "
12. Instruirea cancelariei si ar- chivului	50 " — "
13. Spese de caletoria	100 " — "
14. Pentru deputatii sinodali pe sesiunea anului curentu	500 " — "
15. Pentru 9 deputati la con- gresulu nationalu bisericescu . .	1000 " — "
16. Pentru scopulu arangiaru de cursuri supletorii invetiatorescu .	200 " — "
17t Pentru catichetulu dela in- stitutelu de invetiamentu superioru din Oradea-mare si Beiusiu a 100 fl.	200 " — "
18. Pentru trebuintelu neprevedute	100 " — "
Sum'a:	8570 fl. — cr.

Spre acoperirea acestui bugetu s'ar servecu urma-
tórielu recurse :

1. Restulu cassei la finea anu- lui 1877.	1752 fl. 48 cr.
2. Ajutoriulu de statu pentru anulu curentu	5682 " 50 "
3. Incassari din contributiunilu eparchiali pe anulu curentu . . .	1200 " — "
4. Tasse consistoriali	50 " — "
Sum'a:	8694 fl. 98 cr.

Totu aci se obsérva si se hotaresce, ca restan-
ti'a din diurne si viaticu a deputatiloru la congressu
si sínódele eparchiali de pe anii 1874. 1875. si 1876.
sè se elibereze celoru in dreptu in mesura ce voru
intra contributiunilu ce s'ar servecu spre acestu scopu.

Dandu-se lectura reportulu asupr'a petitiunei
comunei bisericescu romane gr. or. din Tinc'a, pentru
incuviintiarea unui ajutoriu in suma 200 fl. spre sco-
pulu repararii bisericii, a scólei si casei parochiale,
sinodulu reléga acésta petitiune la consistoriulu ora-
danu pentru hotarire competinta.

Se da la lectura reportulu prezentatu de catra
comitetulu de administratiune a fundatiunei fericitei
„Elena Ghiba Birta,“ din care se vede:

1. cà acestu comitetu administrativu a primitu
in 1 septembrie 1877. de la consistoriulu aradanu
dreptu capitalu alu acestei fundatiuni efectivaminte si
in bani gata sum'a de 49025 fl. 15 cr. detragendu-se
in spese de timbru si remuneratiune sum'a de 2080
fl. din sum'a totala de 51105 fl. 25 cr. ce se asig-

nase pe partea acestei fundatiuni de catra tribunalulu
regiu din Aradu.

2. cà comitetulu administrativu indata dupa pri-
mirea acestei fundatiuni a eserisu concursu pentru 12
stipendii á 200 fl. cari s'au si conferitu la 12 stu-
denti lipsiti, de buna sperantia, in sensulu literiloru
fundatiunali.

3. cà Prea santi'a Sa parintele Episcopu diece-
sanu ca presiedinte alu comitetulu fundatiunali, cu
aprobarea acestui comitetu a emisu unu circulariu
prin care se dispune ca in diu'a de ¹³/₂₅. Ianuariu
1878. diu'a mortii fericitei testatóre Elen'a Ghib'a
Birta, sè se celebreze parastase in bisericile mai de
frunte, pentru sufletulu fericitei testatóre si a ferici-
tulu Ioanu Popoviciu.

4. Din computulu alaturatu catra acestu reportu
resulta cumca capitalulu acestei fundatiuni, cu finea
anului 1877. a facutu sum'a totala de 48935 fl. 02
cr. in care suma figuréza dreptu capitalu fundatiunali
48000 fl. éra ca fondu de reserva sum'a de 935 fl.
02 cr.

In legatura cu acestu computu se obsérva in fine,
cumca comitetulu fundatiunali considera de capitalu
alu fundatiunii si sum'a de 1920 fl. data ca remu-
neratiune din partea consistoriulu aradanu fiscului
consistorialu, care a representatu si promovatu acésta
causa, si in contr'a carei'a hotariri consistoriali, s'a
facutu recursu la consistoriulu metropolitanu,

Relativu la acestu reportu, in urm'a propunerii
deputatulu Vincentiu Babesiu, *Sinodulu decide*: Re-
portulu comitetulu administrativu alu fundatiunii,
a supra constituirei sale, asupra primirii fondulu si
asupra dispositiuniloru facute, se ia spre sciintia.
Consistoriulu este totodata avisatu, ca pana la urma-
tóreza sesiune sinodala, se elaboreze si substérna ace-
stui sinodu unu proiectu pentru modalitatea si regu-
larea eserciarei controlei nóstre bisericescu competente
asupra acestei fundatiuni si a supra administrarii ei;
incátu pentru controvers'a in privinti'a celoru 1920
fl. ca remunerare fiscului, se adasta resultatulu ape-
latei, reservendu-se votulu acestui sinodu la timpulu seu.

Urméza reportulu comisiunei organizatórie, carea
prin referentulu Mircea B. Stanescu, repórta nainte
de tóte asupra cererei preotulu si invetiatoriulu Ioanu
Cióra din Micalaca pentru autorizarea de a poté con-
curre la parochia de I. classa, pe langa indetoria
de a-si castigá supletoriu, in decursu de 3 ani, cali-
ficatiunea de 8 clase gimnasiali; in consideratiune cà
sinodulu nu póte face abateri in favóreza particulari-
loru dela regulamentulu seu votatu in acésta privin-
tia in sesiunea sinodala din 1876. dupa ascultarea
opiniunei comisiunei, sinodulu nu incuviintéza cere-
rea petentelu.

Asupra propunerii Prea Santiei Sale parintelui
Episcopu presiedinte, in privinti'a autorizarii consis-
toriulu din Aradu, pentrn ca acest'a, oferindu-i-se
vre-o ocasiune favorabila, se póta cumperá vre-o pro-
prietate, pe sem'a episcopiei si propriamente a die-
cesei nóstre din careva fondu diecesanu disponibilu,

conditiune ca, toate venitele acelei proprietăți se se întrebuințeze exclusivaminte spre scopulu respalțirii totale a capitalului și intereselor acelu fond, care va imprumută sum'a receruta pentru acēsta cumpere, astfelu, ca venitele acestei proprietăți numai dupa acēsta despagubire a fondului respectivu sē se întrebuințeze spre alte scopuri și necesități ale dieceșei, dupa ascultarea opiniunei comisiunei organisațorie, sinodulu autorisēza pre consistoriulu diecesanu din Aradu, ca din vre-unu fond diecesanu disponibilu se pōta cumperă pentru diecesa vre-o proprietate, dara numai in casulu straordinariu favorabilu și numai pana la massimulu de $\frac{1}{3}$ parte din valōrea, ce va resultă din instrumentulu de pretiuire judecatorēscă.

Dandu-se lectura reportului a supr'a notei Prea Santiei Sale parintelui Episcopu, adresata acestui sinodu despre starea dieceșei și despre esperintiele Prea Santiei Sale castigate in decursu de 3 ani pe teritorialu acestei dieceșe, pe terenulu bisericescu, scolaru și economicu; in urm'a propunerii facute in acēsta privinția de catra comisiunea organisațoria, și in vedere că in not'a Prea Santiei Sale se oglindēza in modulu celu mai fidelu starea generala a dieceșei nōstre, sinodulu decide, ca acēsta nota sē se trēca in intregu cuprinsulu ei in protocolulu sinodului, dreptu votu de recunoscintia și multemire oferite Prea Santiei Sale parintelui Episcopu din partea acestui sinodu, pentru ingrigirile sale parintesci de ameliorarea starii dieceșei nōstre. Not'a se induce in adnesu sub A.)

Procedendu la desbaterea primei propunerii din not'a mai susu memorata, relativu la inmultirea personalului in senatulu scolaru alu consistoriului aradanu, celu pucinu inea cu unu referinte, cu dreptulu de a-lu esmite ca pre organu centralu de inspectiune și controla prin toate partile dieceșei; in urm'a propunerii facute din partea deputatului Vasiliu Paguba, sinodulu decide: sē se aplice unu individu aptu sub titolulu de inspectoru generalu diecesanu de scōle in modu provisoriu pana la prossimulu sinodu candu apoi acestu postu se va indeplinī definitivu, ēr in casulu candu nu s'ar aflā asemenea individu corespunditoriu, pana la prossimulu sinodu eparchialu, sē se aplice pe acestu terenu in numerulu de trebuinția barbati apti, in calitate de comisari consistoriali, chiaru și din persōne cari nu facu parte din consistorie.

Urmandu reportulu a supra propunerii a dou'a totu din aceasi nota, in privinția inmultirii protopopiateloru și protopresbiteriloru in intrēg'a diecesa aradana, — dupa deslucirile Prea Santiei Sale parintelui Episcopu, avendu in vedere că proiectulu de arondare a protopresbiteratelorū este dejā inaintatu la Congresu. Sinodulu recomanda acēsta cauza atentiunei și consideratiunei congresului nostru natiunalu bisericescu.

Alesiu Popoviciu cetesce reportulu comisiunei speciale esmise prin decisulu acestui sinodu de sub

Nr. 106, a. c. pentru censurarea socotiloru fundatiunei zsigaiane; in acēst'a privinția, dupa ascultarea opiniunei acestei comisiuni, luandu in consideratiune, că literile fundatiunali dispunu, că socotila acestea trebuescu revedite prin Consistoriulu aradanu, inainte de ce s'ar putea supune revisiunei și deliberarei sinodului eparchialu, sinodulu decide, ca socotile fundatiunei zsigaiane, in sensulu literiloru fundatiunali sē se transpuna spre revedere competinta consistoriului aradanu, cu indetorierea de asi presentā la sesiunea prossima sinodala reportulu seu asupra resultatului acestei revisiuni.

Relativu la decisulu luat de acestu sinodu in sesiunea sa actuala sub Nr. 56 in urm'a propunerii deputatului Nicolau Zigrea, sinodulu decide, ca alegerea de 2 asesori la consistoriulu oradanu, hotarita prin decisulu aci memoratu, sē se amene pana la sesiunea prossima sinodala ordinaria.

Ioanu Moldovanu, ferinte alu comisiunei bugetarie, presenta reportulu seu asupra bugetului pentru sesiunea sinodala presenta, și sinodulu in sensulu normativelorū dejā esistente in acēsta privinția, incuviințēza acestu bugetu in cifrele specificate in protocolulu de evidentia adnessatu la acestu reportu, pe langa acea adaugere, cumca fiecare consistoriu se indetorēza de a escontentā pre deputatii alesi pre propriulu seu teritoriu, detragendu-se de la fiecare deputatu o suma de 4 fl. v. a. din sum'a totala ce-i compete, și anume: 2 fl. pentru spesele biroului, și 2 fl. pentru fondulu sinodalu-congresualu.

In fine, in urm'a propunerii facute din partea inaltului presidiu in privinția autenticării protocōleloru sinodali, sinodulu pentru scopulu autenticării protocōleloru sinodali inea neautenticate din acēsta sesiune, sinodalu alege o comisiune in persōn'a deputatiloru sinodali: Ioanu Ratiu, Ioanu P. Desseanu, Vasiliu Paguba, Mircea B. Stanescu, Ioanu Moldovanu, Georgiu Popa, Ioanu Belesiu, Vincentiu Mangra, Iosifu Popoviciu, Mihaiu Velicui, Iosifu Botto și Dr. Nicolau Oncu.

Despre scōla in genere, și despre cea crestina ortodocsa in specie.

(Continuare).

VII.

Fiindu că dupa decretulu atotu preaintieptului și atotu sciutoriului Dumnedieu, in fia care sciintia este unu certu momentu divin, care formēza zenitulū aceleia, urmēza de aci principiulu, că fiesce care objectu de invetiatura, trebuie se conlucre și sustiena religi'a, prin urmare nici unei sciintie nu-i este iertatu, nici in parte nici in intregulu a se contrariā cu spiritulu și legile positive ale religiunei, ci din contra trebuie ca fiesce care sciintia intru educatiunea și instructiunea generala, se convina in sonantia cu religiunea, și se servēscă de mijlocu și instrumentu moralu alu Ńei, cu acelu scopu finalu, ca formanduse omulu omu invetiatu și scientificu, deo data se se formeze și omu religiosu.

Aci inainte de tōte și in primulū locu ne intalnimu cu *filosofia*, primagenit'a flica a mintii lucratorē, acarei des-

tinu principalu consiste intru scrutarea adevărului și aflarea cauzelor esențiale a lucrurilor universale, ca așa se pōta conduce pre omulu decadiutu la Dumnedieu creatoriulu seu, care l'a formatu din pământu, a inspiratu in elu sufletu de viētia, și singuru i-a descoperitu și prin barbatii trimisi i-a prevestiu adevărulu și i-a aratatu calea ce conduce la mântuire și prosperare. Adevărulu acest'a ilu marturisescu spontanu și cu cunoscintia de sine și acei barbati incantati și intielepti cari pre sine cu totului s'au consantitu filosofiei, precum unu *Baco* care dice că „filosofi'a numai cu marginile buzelor gustata ilu reconduce pre omu la Dumnedieu“ ăra *Staudenmuier* marturisesce că „filosofi'a nu se odichnesce pana ce nu le cuprinde tōte și le deriva din Dumnedieu.“ Cu tote că acēsta marturisire o facu și pigmei nostri in literatur'a loru moderna fatia de filosofi'a loru cea eronata și schimosita, nisuinduse a o acoperi cu marimea și tarimea sberaturiloru sale, totuși acēst'a nu le putemu concede pentrucă din faptele si scrierile loru nu se reoglindeza astfelu de semne. Ce e dreptu, au fostu și sunt filosofi mari și de renume, dara prin scrutarile loru cele afunde au ajunsu la unu resultatu cu totului contrariu crestinismului, din caus'a că ignorēza in modu trufasiu adevărulu infalibilu a revelatiunei divine, și asia de sōrtea comuna omenēsa adeca de cadere nu ii-au potututu mântui nici mintea loru cea mare, ba din principiile gresite ce le-au statoritu in superbi'a loru, a urmatu alu doile și alu treile principiu și mai gresitu, dupa cum bine a observatu *Seneca* „că au gresieli nemarginite“ „*error immensum habet*“ și la carii se pōte aplica sententi'a s. *Augustinu* „e fōrte mare nebuni'a invetiatiiloru“ „*Magna magnorum deliramenta doctorum.*“

Spiritulu filosofiei pretinde o atentiune și unu studiu mai mare de cătu cele lalte sciintie, pentrucă ea dă celora lalte sciintie viētia și directiune. Idei'a ce o desvolta filosofi'a are se fia basa adevărata și fundamentala a tuturoru sciintialorū, prin urmare fie care sciintia are și partea sa filosofica, și intru atāta filosofia e sciinti'a culturai spirituale universale; ea conduce tōte invētiaturile, și petrunde tōte clasele și masele sciintielorū, danule acelora colore spirituala; fara de filosofie tōte sistemele și planurile de invetiamentu cu mare ustanēla staverite, ar remanē numai schelete uscate, care la cea mai mica atingere ar cadē de sine in ruina; filosofi'a in scolile superioare servece de studiulu, care creaza dispușetiunea tinerimei scolare, ce de acolo trebue se o transpōrte in lumea larga, le dă directiunea esistiintiei spirituale, le regulēza cugetarea, și le indreptēza și arangiaza faptele, prin descoperirile sale externe cucerese masele, și mai vertosu lumea insetata dupa cultura. Acēst'a e caus'a principala că conceptulu adevăratu a spiritului omului odata turburatu și schimositu, in conturbarea sa, se apleca și indrepteza in catro ilu atrage și sumutia nebuni'a revoltantiloru mentali, acestei cause avemu de a-i multiemī filosofi'a pagana de astadi, prin care se indumnețeesce omulu pre sine insusi, și care in scolile ortodoxe servece de aberatiunea cea mai mare a mintii omenesci, și pentru acea va servi totu deauna de objectulu refusarei. ăra filosofi'a cea adevărata, se-i dicemu pre nume, cea Chrestina in espiramentarile sale trebue se fie condusa de acelu principiu neresturnaveru a dreptatii eterne, care se afla indusu in sant'a scriptura a testamentului nou, in cele patru Evanghelii, faptele Apostoliloru, și in scrierile santului Apostolu Pavelu, acestui mare metafisicu creștinescu, carui este de a se atribui in mare parte propagarea cea grabnica a Creștinismului. Inse filosofi'a creștina trebue se se predee in modu solidu, ca ea se fie in stare a cucerī sufletulu tinerimei scolare, și se inradaceze in ea principii și convingeri nerestornabile.

Ortodoxismulu nu tremura inaintea luminei mentale a filosofiei, dupa cum dicu pigmei timpului nostru, ci din contra i dă elementulu de viētia. Ortodoxismulu a rescum-

peratu, binecuvantatu, și a radicațu cugetulu omului catra creatoriulu seu de unde a purescu. Selasāmu dara filosofi'a se suga elementulu seu nutritoriu din ortodoxismulu creștinu, ca asia de nou inomeninduse se fie in stare de a rumpe catusile paganitatii de astadi, și cu puterea sa, ca unu cavaleru credinciosu se se lupte in servitiulu adevărului eternu a ortodoxismului.

Dupa *filosofia* de mai mare importantia e *Istoria*. Creștinismulu care e busol'a și compusulu adevăratei religiuni, e contimpuramu cu istoria, formēza chiaru objectulu principalu alu acesteia, și cu acēst'a stā in cea mai intima legatura, in legatur'a, care se afla intre trupu și sufletu. In acestu reportu sta și biserici'a cu istori'a. Ambele stau pe stanc'a neclatita a istoriei mileneloru decurse. Si fiindu că istori'a e o sciintia dedusa din concretulu seu, și unu opu a manipulari omenesci, de aceea inimicii bisericei, nici pe unu terenu a sciintiloru, n'au atacatu biserici'a ca pre acestu terenu, nisuinduse prin feliu și feliu de barfele și scornituri a nimici și ruinā edificiuulu divinu alu istoriei trecutului, incātu *Maistre* indignatu a esclamatu: „sciinti'a istoriei de astadi e o conjuratiune mare in contra adevărului și dreptatii“.

Cu totului altcum stā treab'a cu istoriculu creștinu! Acēst'a purcediendu totudeauna dintr'nnu punctu mai maestaticu, și in parerile sale generale reoglindeandu-si intemplantile milenare a lumii, numai decātu observēza, că scopulu creării lumii a fostu imperati'a lui Dumnedieu, și ca omulu prevediutu cu libertate se se faca demnu de imperati'a acēst'a. Inse omulu liberu, s'au otaritu pre sine spre pecatu, pentru aceea pecatulu in lume se chiama imperati'a intunerecului, și in intunereculu acēst'a s'ar fi prapaditu bietulu omu in celu mai miselu modu, daca Domnedieu, dupa nemarginit'a sa iubire, nu s'ar fi induratu și dispusu repararea și intemeierea imperatiei sale prin o noua viētia, prin o noua dispușetiune, și prin o noua rescumperare a lumii, care se numesce a doua creare. Dela timpulu acēst'a a inceputu ărași viēti'a a propasī pe calea adevăratului seu scopu, și istori'a a capatatu o noua forma si unu nume adeca: numele adevăratu a istoriei — Christosu — rescumperarea lumii; dreptu acea devis'a istoriei adevărate se se intōrca pe langa pregatirile, implinirile, efeptuirile și esecutiunile rescumpararei. Nu-e de lipsa dora se spunu că pragmatismulu unei istorie basate pre asia principii creștinesci in esintia difere multu dela istoricismulu modernu, in carelui Dumnedieu se dă unu rolu secundariu de spectatoru otiosu „*Otiosu spectator*“ și intemplantile le privescu și tienu de o emanatiune a fatumului, și voia unoru barbati indresneti care s'au acatiatu pre sine de spitile rotei acestui fatum. Numai in asia spiritu propunanduse istori'a va servi de scōl'a adevăratei viēti și va nobilitā omenimea, din contra ea va servi de o rana ce va aduce morte. (Va urmā.)

D i v e r s e .

* Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu Ioanu Metianu, va plecā mane, duminēca, la Oradea-mare, insocitu de parintele Protosincelu Iosifu Goldisiu, protopresbiterii Ioanu Tieranu și Petru Chirilescu etc. spre a luā parte la ceremoni'a inmormantarei Archimandritului Andrei Papp.

* Iunialu. Suntemu informati, că tinerimea romana din Aradu va arangī a petrecere, luni dupa Rusalii, 5/17. Iuniu, in padurea orasiului.

* **Atentatu.** Unu socialistu democrat Dr. Nobiling a severitu la Berlinu duminēca trecuta unu atentatu asupra imperatului Vilhelm, tragandu doue focuri asupra lui, pe candu acēst'a se preumblā in trasura. Imperatulu a fostu ranitu la bratiu și la obrazu. Dorerile ce sufere sunt infri-cosiate, și usioru potu se-i curme viēti'a.

* **Epistol'a** presiedintelui societatii limbelor romane contra laureatul dela Montpellier, dlu Alesandri: „Domnulu meu si scumpe poete! „Este o fericire pentru mine, că cup'a oferita cu ocaziunea serbatorilor latine a fostu castigata de unulu din cei mai mari poeti ai unei nationalitati, ce ne este scumpa, si pentru viitoriulu careia facemu urarile cele mai simpatice. Adresandu-ve espresiunea sentimentelor mele celor mai sincere, rogu se binevoiti a ne indicá mijloculu de a face se ve parvina cup'a; si pan'a atunci me grabescu a ve tramite discursulu pronunsiatu de mine pe Peyron, in fati'a multimei, in sgomotulu mistralului (ventu) ce ducea de parte frasele mele. Am rugatu pe Mistralu, se bine-voiesca a primi cup'a in numele D-tale. Marele poetu alu Provancei o primi in numele marelui poetu alu Romaniei. Amendoi ve trimitemu felicitariile nóstre triumfale. Permeteti a ve oferi, in acelasi timpu amici'a cea mai ardentá si concursulu cel'a mai caldurosu in oper'a tiei D-vóstre. Locuiescu la Paris. No. 75. strada Morny. Cátu asi fi de fericitu a ve strange man'a! Cu totulu alu D-vóstra cu consideratiunea cea mai distinsa.“ *Albert de Quintana.*

* **Demonstratiune semnificativa.** Cu ocaziunea celebrarei centenariului lui Voltaire, femeile din Francia au voitu se faca o contra manifestare, anume se mérga se depuna corone pe statua Jeanne d'Arcei, dar in urm'a opririi de catra guvernul a ori carei manifestari publice in locu deschisu, femeile franceze au luat hotarirea de a merge in biserica Notre-Dame spre a face rugaciuni espiatóre.

Concursu.

1—3.

Concursu pentru parochi'a gr. or. rom. din **Tornea** comitatulu Cianadu cu beneficiile urmatoare: 36 jugere de pamentu comassatu nrulu casiloru 90 cari contribuescu cate 2 mesuri de bucate, stolele indatinate.

Doritorii de a concurge la parochi'a acést'a, au se produca testimoniulu despre absolvarea cursulu claricale si celu putienu 6 clase gimnasiale, testimoniulu de calificatiune si atestatu de conduit'a trecuta, — terminulu alegerei se defige pe $\frac{2}{14}$. **Iuliu a. c.**

Totu odata recurentii suntu indrumati a se presentá in vreo Dumineca séu serbatore in decursulu acést'a, pentru a-si arató desteritatea sa in cantari si oratoria la biserica din Tornea, — apoi recursurile sale proviedute cu documintele recerute si intitulate catra comitetulu parochialu din Tornea a le trimite la oficiulu protopresvitalu din Aradu pana in 29 Iuniu st. v. a. c.

Aradu in 24. Maiu 1778.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, **Ioanu Ratiu**, protopopulu Aradului

1—3.

Concursu se eserie pentru vacant'a parochie din Comuna **Grebenatiu**, Cottulu Timisiului, protopresbiteratulu Versietiuului, cu terminu pana in **29. Iuniu st. v. a. c.**

Emolumintele acestei parochii suntu: un'a sesiune de 32 jugere de pamnetu aratoriu, birulu si stol'a indatinata dela 120 de case.

Doritori de a ocupá acést'a parochia, suntu avisati a-si trimitte recursele loru instruate in sensulu statutulu organicu, adresate comitetulu parochialu, Domnului protteru **Ioane Popoviciu** in Mercin'a per Varadia. — Recurentii suntu pofiti, ca se se presinte in o domineca séu serbatóre in biserica, spre a-si aretá desteritatea in cantari, respective in oratoria.

Grebenatiu in $\frac{15}{5}$. 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Domnulu Protop. tractualu.

Nr. $\frac{1211.}{284.}$ scol.

2—3.

La institutulu romanu ort. pedagogicu-teologicu din Aradu, se receru inca trei professori, unulu pentru sciintiele matematice-naturali, si altulu pentru celea pedagogice, si alu treilea pentru cele teologice. Salariulu anualu e de câte 1000 flor. la unu postu; inse numai de la 1. ianuarie 1879. inainte, ér pana atunci salariulu anualu este totu celu vechiu de 960 fl.

Recurintii ortodossi romani se arete că dupa terminarea studiilor gimnasiali cu testimoniulu de maturitate, au absolvatu respectivele facultati si pracs'a ce au avutu pana acum'a. Recurere se se adreseze la subscribulu Consistoriu pana in **24. Iuniu** 1878

Ceia cari vor deveni alesi, de cumva nu ar avé anii de pracs'a, se vor aplicá in primii trei ani ca provisorii cu salariulu amintitu; Consistoriu isi resérva ca dupa espirarea aloru trei ani se se pronuncie despre aplicarea loru definitiva.

Aradu, Consistoriu romanu ort., senatulu de scóle, siedinti'a din 23. maiu, 1878.

Ioanu Metianu,
Episcopulu Aradului.

3—3.

Pentru deplinirea parochiei vacante gr. orientale din comuna **Govosdia** protopresvit. Jenopoliei (Borosineu) cottulu Aradului, se eserie concursu, cu terminulu de alegere pe diua de **6 Iuniu** a. c. st. v. séu pe treia di de Rosalii.

Emoluminte suntu: $\frac{1}{4}$ sesiune pamentu aratoriu, birulu parochialu dela 49 numere de casa cu pamentu câte una mesura cucuruzu sfermatu, éra de la 30 de case dielescesci câte jumata de mesura, si stólele indatinate.

Recurrentii au se-si trimita recursele loru proviedute cu documintele prescrise in statutulu organicu, — oficiulu protopresvitalu in Borosineu, care este si posta ultima, — celu multu pana la **3 Iuniu** a. c. st. v.

Govosdia 7 Maiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea**, adm. ppresvit.

3—3.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu definitivu la clas'a II. rom. gr. or. din **Giul'a-magiara** (Dieces'a Aradului, cottulu Békés) prin acést'a se eserie concursu cu terminu pana in **20 Iuniu** a. c. vechiu, éra alegerea se va efeptu in 25 Iuniu vechiu a. c.

Emolumintele anuali sunt: 500 fl. v. a. in bani gata, 2 stangeni de lemne pentru invetiatoriu, si cortelu.

Recurrentii, cari potu fi teologi — ori preparandi absoluti, sunt avisati: ca recursele proviedute cu testimoniulu de calificatiune si cu testimoniulu despre absolvarea celu putienu aloru 6 clase gimnasiali, se le substérna Reverendissimulu Domnu Petru Chirilescu protopresbiteru si inspectoru cercualu de scóle in Kétegyháza, si intr'o dumineca séu serbatóre — nainte de alegere — se se presente la s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantare cà-cí alesulu invetiatoriu va fi indetoratu a tiené si cantoratulu intr'o strana.

Recurrentii cu calificatiune mai superiora voru fi preferiti.

Datu din siedinti'a comitetulu parochialu gr. or. din **Giul'a-magiara**, tienuta la 30 Apriliu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Petru Chirilescu**, protopresb. si insp. scol.